

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 22. helmikuuta 2021
(OR. en)

6326/21

COHOM 32
COPS 62
CONUN 15
COASI 24
MAMA 28
COEST 44
COAFR 51
DEVGEN 30
CFSP/PESC 152

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	22. helmikuuta 2021
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Neuvoston päätelmät EU:n prioriteeteista YK:n ihmisoikeusfoorumeilla vuonna 2021

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä neuvoston 3785. istunnossaan 22. helmikuuta 2021
hyväksymät neuvoston päätelmät EU:n prioriteeteista YK:n ihmisoikeusfoorumeilla vuonna 2021.

Neuvoston päätelmät EU:n prioriteeteista YK:n ihmisoikeusfoorumeilla vuonna 2021

1. EU on sitoutunut kunnioittamaan, suojelemaan ja toteuttamaan ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta, ja se tukee yhtenäisenä YK:n ihmisoikeusjärjestelmää, joka on EU:n ulkoisen toiminnan kulmakivi. Maailmanlaajuisen ihmisoikeusjärjestelmän edistäminen on olennainen osa EU:n sitoutumista monenvälisyyden vahvistamiseen ja EU:n johtavaa asemaa sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen tukemisessa. **Covid-19-pandemia** pahentaa jo olemassa ollutta eriarvoisuutta ja vaikuttaa suhteettomasti haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin. Tässä yhteydessä Euroopan unioni sitoutuu varmistamaan, että kaikki ihmisoikeudet, mukaan lukien naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien täysimääräinen toteutuminen, sekä vammaisten henkilöiden, ikääntyneiden henkilöiden ja lasten oikeudet, ovat edelleen keskeisellä sijalla pandemian torjunnassa ja maailmanlaajuisessa elpymisessä. EU tukee YK:n pääsihteerin antaman ihmisoikeuksia koskevan toimintakehotuksen tehokasta täytäntöönpanoa samoin kuin hänen johtajuutensa asettamista covid-19-kriisin torjunnan keskiöön.
2. EU seuraa vastaisuudessakin ihmisoikeustilannetta maailmanlaajuisesti ja **tuomitsee ihmisoikeusloukkaukset ja -rikkomukset** riippumatta siitä, missä ne tapahtuvat, hyödyntäen kaikkia välineitä, myös EU:n maailmanlaajuisia ihmisoikeuspakotejärjestelmää, ja vahvistaa samalla, että ihmisoikeudet ovat yleismaailmallisia, jakamattomia, toisistaan riippuvaisia ja toisiinsa liittyviä. Se kehottaa valtioita ja valtiosta riippumattomia toimijoita ehkäisemään ihmisoikeusloukkauksia ja -rikkomuksia ja puuttumaan niihin sekä toteuttamaan välittömästi toimia niiden lopettamiseksi edistäen näin oikeudenmukaisuutta, vastuuvollisuutta ja rankaisemattomuuden torjuntaa.
3. EU antaa täyden tukensa **YK:n ihmisoikeusvaltuutetun ja hänen toimistonsa** työlle ja toimeksiannolle ja kehottaa kaikkia valtioita kunnioittamaan ihmisoikeusvaltuutetun riippumattomuutta, tekemään yhteistyötä, jotta hänen toimeksiantonsa pannaan tehokkaasti täytäntöön, sekä varmistamaan riittävän rahoituksen. EU jatkaa kumppanuuksien luomista YK:n ihmisoikeuspilarin jatkuvan rahoitusvajeen korjaamiseksi. EU vaatii, että ihmisoikeuksia ei saa välineellistää, vaan keskustelujen olisi perustuttava tiukasti tosiasioihin.

4. EU hyödyntää edelleen **kaikkia käytettävissään olevia välineitä** täyttääkseen ihmisoikeussitoumuksensa muun muassa YK:n ihmisoikeusneuvoston, YK:n yleiskokouksen, YK:n turvallisuusneuvoston ja muiden asiaankuuluvien foorumien puitteissa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja YK:n peruskirjan mukaisesti. Se käsittelee kolmansien maiden tilanteita ja laatii asialistan keskeisistä aihepiireistä. EU jatkaa toimiaan **ihmisoikeusneuvoston vahvistamiseksi** muun muassa lujittamalla New Yorkin ja Geneven välistä yhteyttä, tunnustaen ihmisoikeusneuvoston ainutlaatuisen roolin ja lisäarvon. Se muistuttaa, että kaikkien YK:n jäsenten, erityisesti ihmisoikeusneuvoston jäsenten, olisi noudatettava korkeimpia ihmisoikeusnormeja ja toimittava täydessä yhteistyössä ihmisoikeusneuvoston ja sen mekanismien kanssa. EU aikoo osallistua aktiivisesti **sopimuselinten järjestelmän tarkistamisprosessiin**, ja se toistaa olevansa lujasti sitoutunut vahvistamaan järjestelmän tehokkuutta ja vaikuttavuutta ja säilyttämään sopimuselinten eheyden ja riippumattomuuden sekä pyrkii edelleen vahvistamaan oikeuksien haltijoiden suojelua. **EU puolustaa ja tukee edelleen erityismenettelyjen toimintaa** ja riippumattomuutta olennaisena osana YK:n ihmisoikeusjärjestelmää. EU kehottaa jatkossakin kaikkia valtioita liittymään **ihmisoikeussopimuksiin** ja panemaan niiden määräykset täysimääräisesti täytäntöön kansallisella tasolla. EU on edelleen sitoutunut rankaisemattomuuden torjuntaan tukemalla horjumattomasti Kansainvälistä rikostuomioistuinta (ICC) ja kehottaa ratifioimaan yleismaailmallisesti Rooman perussäännön ja toimimaan täydessä yhteistyössä Kansainvälisen rikostuomioistuimen kanssa.

5. **EU toistaa tukensa ihmisoikeuksien puolustajille ja kansalaisjärjestöille** ja sitoutuu edelleen tehostamaan sekä ennaltaehkäiseviä että reaktiivisia keinoja suojellakseen ihmisoikeuksien puolustajia, erityisesti ihmisoikeuksia puolustavia naisia sekä maa-oikeuksien, ympäristön, alkuperäiskansojen oikeuksien, vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien, hlbti-henkilöiden oikeuksien ja työoikeuksien parissa toimivia ja kaikkia muita haavoittuvassa asemassa olevia ihmisoikeuksien puolustajia. EU tuomitsee edelleen jyrkästi ihmisoikeuksien puolustajien uhkailun, heihin kohdistuvat hyökkäykset ja heidän surmaamisensa. EU kiinnittää erityistä huomiota ihmisoikeuksien puolustajiin, joihin on kohdistettu kostotoimia YK:n järjestelmän kanssa tehdyn yhteistyön jälkeen, ja tukee tältä osin edelleen ihmisoikeuksista vastaavan YK:n apulaispääsihteerin työtä. Se vahvistaa tukeaan kansalaisyhteiskunnan toiminnalle suotuisten olosuhteiden luomiseksi ja vastustaa kansalaisjärjestöihin kohdistuvia kohtuuttomia oikeudellisia ja hallinnollisia rajoituksia, jotka heikentävät niiden toimintakykyä, muun muassa rankaisevia rekisteröintijärjestelmiä ja rahoituksen vastaanottamiselle asetettuja rajoituksia tai järjestöjen rekisteröinnille asetettua hallinnollista rajoitusta.
6. Kansainvälisten sitoumustensa mukaisesti EU edistää ja vahvistaa tarmokkaasti kansainvälisiä ponnisteluja, joilla pyritään **sukupuolten tasa-arvoon**, kaikkien naisten ja tyttöjen mahdollisuuteen nauttia täysimääräisesti kaikista ihmisoikeuksista sekä naisten ja tyttöjen voimaannuttamiseen. EU hyödyntää jokaisen tilaisuuden kaikilla asiaankuuluvilla foorumeilla, myös YK:n naisten asemaa käsittelevässä toimikunnassa, vahvistaakseen näiden sitoumusten täyttä velvoittavuutta. EU edistää jatkossakin sukupuolinäkökulman huomioon ottamista kaikilla YK:n ihmisoikeusfoorumeilla.

7. EU on edelleen sitoutunut kaikkien ihmisoikeuksien edistämiseen, suojeluun ja toteuttamiseen sekä Pekingin toimintaohjelman ja kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin (ICPD) toimintaohjelman ja niihin liittyvien tarkistuskokousten tulosten täydelliseen ja tehokkaaseen täytäntöönpanoon ja tässä yhteydessä **seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin**. Edellä esitetty huomioon ottaen EU vahvistaa olevansa sitoutunut edistämään ja suojelemaan jokaisen yksilön oikeutta hallita täysin omaan seksuaalisuuteensa ja seksuaali- ja lisääntymisterveyteensä liittyviä kysymyksiä ja päättää niistä vapaasti ja vastuullisesti ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa, sekä kyseisen oikeuden toteutumiseen. Lisäksi EU korostaa, että kaikilla pitäisi olla mahdollisuus saada kohtuuhintaista, laadukasta ja monipuolista seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvää tietoa, koulutusta, kattava seksuaalikasvatus mukaan lukien, ja terveydenhuoltopalveluja.
8. EU aikoo edelleen ehkäistä ja torjua kaikenlaista seksuaalista ja **sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa**, myös perheväkivaltaa, ja saattaa tekijät vastuuseen teoistaan, myös naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan poistamista käsittelevän EU-johtoisen tukiryhmän kautta. Se toistaa, että miehet ja pojat on otettava mukaan sukupuoleen perustuvan väkivallan lopettamiseen, sukupuolten eriarvoisuuden poistamiseen, syrjivien sosiaalisten normien käsittelyyn ja sukupuolistereotyyppien torjumiseen. EU jatkaa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 ja sellaisten muiden siihen liittyvien, naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevien YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien täytäntöönpanoa, joilla pyritään naisten täysimääräiseen ja tasa-arvoiseen osallistumiseen ja sukupuolinäkökulman sisällyttämiseen kaikkiin rauhaa ja turvallisuutta koskeviin aloitteisiin.

9. EU edistää ja suojelee edelleen kaikkien lasten ja erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten kaikkia oikeuksia kunnioittaen täysin lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen ja sen valinnaisten pöytäkirjojen¹ yleisiä periaatteita ja määräyksiä. Se tekee tiivistä yhteistyötä YK:n kanssa, erityisesti lasten asemaa aseellisissa konflikteissa ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevien YK:n pääsihteerin erityisedustajien kanssa. **Lapsityön poistamisen kansainvälisen teemavuoden 2021** yhteydessä EU vie eteenpäin aloitteita, joilla edistetään lapsi- ja pakkotyön poistamista sen kaikissa muodoissa kaikkialla maailmassa, ja tukee Kansainvälistä työjärjestöä sen täytäntöönpanossa.
10. EU **vastustaa edelleen jyrkästi kaikenlaista syrjintää**, mukaan lukien sukupuoleen, rotuun, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, vammaisuuteen, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvaa syrjintää. EU toistaa olevansa sitoutunut tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen sekä kaikkien ihmisten oikeuteen nauttia kaikista ihmisoikeuksista ja perusvapauksista. EU aikoo toimia johdonmukaisesti ja rakentavasti niiden YK:n toimeksiantojen pohjalta, jotka keskittyvät väkivallan ja kaikenlaisen syrjinnän torjuntaan, ja tukee YK:n pitkäkestoista työtä tässä asiassa.
11. EU toimii edelleen rakentavasti YK:ssa rasismien, rotusyrjinnän, muukalaisvihan ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden torjumiseksi maailmanlaajuisesti varmistaakseen kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen täysimääräisen ja tehokkaan täytäntöönpanon erityisesti nyt, kun **Durbanin julistuksen ja toimintaohjelman hyväksymisestä tulee kuluneeksi 20 vuotta**. EU korostaa edelleen tarvetta virtaviivaistaa Durbanin julistuksen ja toimintaohjelman erilaisia olemassa olevia seurantamekanismeja ja lisätä niiden vaikuttavuutta.

¹ Kaikki EU:n jäsenvaltiot eivät ole ratifioineet lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen kaikkia valinnaisia pöytäkirjoja.

12. EU on edelleen sitoutunut **uskonnon- tai vakaumuksenvapauden** edistämiseen ja suojelemiseen. Se tuomitsee kehen tahansa kohdistuvan tai kenen tahansa harjoittaman uskontoon tai vakaumukseen perustuvan syrjinnän, suvaitsemattomuuden, väkivallan ja vainon. EU edistää ja suojelee jokaisen oikeutta uskontoon tai vakaumukseen ja oikeutta tunnustaa uskontoaan tai vakaumustaan taikka vaihtaa sitä, ja se tuomitsee uskosta luopumisen kriminalisoinnin ja jumalanpilkkalakien väärinkäytön. EU edistää ja suojelee edelleen oikeutta sananvapauteen ja tukee uskontojen välistä vuoropuhelua tehokkaana ihmisoikeuksien edistämisen välineenä. EU osallistuu YK:n konfliktinesto-, sovittelu- ja välitystoimiin muun muassa edistämällä toimia uskonnollisen perinnön suojelemiseksi ihmisoikeuksia täysimääräisesti kunnioittaen.
13. EU kehottaa edelleen kaikkia valtioita kunnioittamaan, suojelemaan ja toteuttamaan vähemmistöihin, muun muassa kansallisiin, etnisiin, uskonnollisiin ja kielivähemmistöihin, **kuuluvien henkilöiden ihmisoikeuksia**. EU vastustaa kaikenlaista väkivaltaa tai vihaan yllyttämistä ja vihapuhetta niin verkossa kuin sen ulkopuolella, mutta oikeus mielipiteen- ja sananvapauteen on säilytettävä täydellisenä. EU tuo vastedeskin esille huolensa vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien rikkomis- ja loukkaustapauksista, jotka jatkuvat muun muassa Kamerunissa, Myanmarissa/Burmassa, Pakistanissa, Venäjän federaatiossa sekä niillä itäisen Ukrainan alueilla, jotka eivät tällä hetkellä ole Ukrainan hallituksen hallinnassa. Krimin autonomisen tasavallan ja Sevastopolin kaupungin laittoman Venäjän federaatioon liittäminen osalta EU kehottaa edelleen Venäjän viranomaisia kunnioittamaan kaikkien muun muassa etnisiin, kansallisiin ja uskonnollisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksia. Se seuraa edelleen syvästi huolestuneena tilannetta Xinjiangin uiguurien autonomisella alueella kiinnittäen erityistä huomiota poliittisten uudelleen koulutusleirien laajaan verkostoon, laajaan valvontaan ja uskonnon- tai vakaumuksenvapauden järjestelmällisiin rajoituksiin sekä raportoituun pakkotyöhön ja pakolliseen syntyvyydensäännöstelyyn, joita kohdistetaan uiguureihin ja muihin vähemmistöihin kuuluviin henkilöihin. EU kehottaa edelleen kunnioittamaan sananvapautta, kulttuurista monimuotoisuutta ja uskonnon- tai vakaumuksenvapautta, etenkin Xinjiangin uiguurien autonomisella alueella, Tiibetin autonomisella alueella ja Sisä-Mongolian autonomisella alueella.

14. EU jatkaa **alkuperäiskansojen** oikeuksia koskevan YK:n julistuksen edistämistä ja toimii aktiivisesti foorumeilla, joilla keskustellaan alkuperäiskansojen oikeuksista. EU pyrkii edelleen lisäämään alkuperäiskansojen edustajien ja instituutioiden osallistumista asiaankuuluviin YK:n elimiin niitä koskevat kysymyksissä.
15. EU vahvistaa **ihmisoikeuksien ja ympäristön** välistä yhteyttä ja tukee toimenpiteitä, joilla puututaan niihin vakaviin vaikutuksiin, joita ilmastonmuutoksella, biologisen monimuotoisuuden köyhtymisellä ja ympäristön tilan heikentymisellä on ihmisoikeuksien täysimääräiseen toteutumiseen, puhdasta juomavettä ja jätevesihuoltoa koskevat ihmisoikeudet mukaan lukien. Lisäksi EU korostaa, että ympäristöasioissa on tärkeää varmistaa tiedonsaanti, yleisön ottaminen mukaan päätöksentekoon sekä oikeussuojan saatavuus. EU kehottaa jatkossakin valtioita asettamaan tavoitteet korkeammalle ja panemaan kiireellisesti täytäntöön Pariisin sopimuksen ja muiden monenvälisten ympäristösopimusten mukaiset sitoumuksensa. EU aikoo edelleen osallistua aktiivisesti YK:n päätöslauselmiin, jotka koskevat ihmisoikeuksien sekä ilmaston ja ympäristön välistä yhteyttä, ja meneillään oleviin keskusteluihin oikeudesta terveelliseen ympäristöön, ja se vahvistaa lujan sitoutumisensa asiaan liittyviin YK:n toimeksiantoihin.
16. EU aikoo päättäväisesti toteuttaa YK:n **kestävän kehityksen** Agenda 2030 -toimintaohjelmaa Euroopassa ja muualla maailmassa. EU edistää ihmisoikeusperustaista lähestymistapaa, joka kattaa kaikki ihmisoikeudet – kansalaisoikeudet sekä poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet – ja on keskeisellä sijalla kaikissa kestävän kehityksen tavoitteisiin liittyvissä aloitteissa. EU toistaa kantansa, jonka mukaan oikeus kehitykseen perustuu ihmisoikeuksiin, jotka ovat yleismaailmallisia, jakamattomia, toisiinsa liittyviä ja toisistaan riippuvia, ja että yksilöt ovat kehitysprosessin keskeisiä toimijoita ja liikkeellepanijoita.

17. EU toimii edelleen aktiivisesti YK:n foorumeilla kiinnittääkseen huomiota siihen, miten **uudet ja kehitteillä olevat digitaaliteknologiat** vaikuttavat ihmisoikeuksiin. EU korostaa edelleen, että ihmisoikeuksia on noudatettava niin verkossa kuin sen ulkopuolellakin, ajaa avointa, vapaata ja turvallista internetiä, puolustaa oikeutta yksityisyyteen ja tietosuojaan, puuttuu mielivaltaiseen ja laajamittaiseen valvontaan ja torjuu samalla aktiivisesti internetin sulkemisia, verkkoympäristössä tapahtuvaa sensurointia, vihapuhetta, disinformaatiota ja kyberrikollisuutta noudattaen täysin ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta. EU edistää ihmisoikeusperustaista lähestymistapaa tekoälyn suunnittelussa, kehittämisessä, käyttöönotossa, arvioinnissa ja käytössä. EU osallistuu edelleen aktiivisesti YK:n pääsihteerin digitaalisen yhteistyön etenemissuunnitelman täytäntöönpanoon ja tekee yhteistyötä ihmisoikeusneuvoston kanssa ennen ihmisoikeusneuvoston neuvoa-antavan komitean ihmisoikeuksia ja teknologioita koskevan raportin julkaisemista. EU edistää media- ja informaatiolukutaitoa keskeisinä pitkän aikavälin toimenpiteinä disinformaation torjumiseksi.
18. EU kehottaa vastedeskin kaikkia valtioita varmistamaan **demokraattisten instituutioiden** asianmukaisen toiminnan, **vaalimaan oikeusvaltion** ja hyvän hallintotavan periaatteita sekä oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja torjumaan rankaisemattomuutta ja eriarvoisuutta. Se kehottaa valtioita kunnioittamaan oikeutta osallistua mielekkäällä tavalla julkisiin asioihin, oikeutta rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen sekä mielipiteen- ja sananvapautta verkossa ja sen ulkopuolella. EU tuomitsee edelleen jyrkästi toimittajiin, bloggaajiin ja muihin media-alan työntekijöihin kohdistuvat uhkaukset ja hyökkäykset. EU muistuttaa vastaisuudessa valtioiden velvollisuudesta varmistaa, että niiden lainsäädäntö, politiikat ja toimet ovat ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisia ja että mielipiteen- ja sananvapautta noudatetaan. EU seuraa jatkossakin tiiviisti valtion valvonnan lisääntymistä verkkoympäristössä ja torjuu sitä. EU suojelee edelleen demokraattisia prosesseja ja edistää toimenpiteitä, joilla torjutaan disinformaatiota.

Kaikkien covid-19-pandemian yhteydessä asetettujen rajoitusten olisi oltava ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisia. EU seuraa edelleen tiiviisti ja erittäin huolestuneena ihmisoikeustilannetta Azerbaidžanissa, Bahrainissa, Bangladeshissa, Burundissa, Kambodžassa, Tšadissa, Komoreilla, Kongon demokraattisessa tasavallassa, Pohjois-Koreassa, Egyptissä, Eritreassa, Päiväntasaajan Guineassa, Haitissa, Iranissa, Malissa, Filippiineillä, Somaliassa, Sri Lankassa, Nicaraguassa, Venäjän federaatiossa, Venäjän federaatioon laittomasti liitettyssä Krimin autonomisessa tasavallassa ja Sevastopolin kaupungissa, niillä itäisen Ukrainan alueilla, jotka eivät tällä hetkellä ole Ukrainan hallituksen hallinnassa, Saudi-Arabiassa, Tansaniassa, Tadžikistanissa, Turkissa, Turkmenistanissa, Venezuelassa, Vietnamin ja Zimbabwessa. EU kehottaa edelleen Valko-Venäjää lopettamaan liiallisen voimankäytön rauhanomaisia mielenosoittajia vastaan ja vapauttamaan kaikki mielivaltaisesti pidätetyt henkilöt. EU on syvästi huolissaan Myanmarin/Burman tilanteesta. Se kehottaa edelleen välittömästi vapauttamaan kaikki sotilasvallankaappauksen yhteydessä pidätetyt henkilöt ja palauttamaan laillisen siviilihallinnon sekä kunnioittamaan ihmisoikeuksia, perusvapauksia ja oikeusvaltioperiaatetta. EU kehottaa vastedeskin Pekingin viranomaisia ja Hongkongin hallitusta kunnioittamaan Hongkongin oikeusvaltioperiaatetta, ihmisoikeuksia, demokratian periaatteita, oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja laajaa autonomiaa Hongkongin peruslain ja Kiinan kansainvälisten sitoumusten mukaisesti. EU ilmaisee edelleen vakavan huolensa siitä negatiivisesta kehityksestä, että opposition, kansalaisyhteiskunnan, ihmisoikeuksien puolustajien ja riippumattomien äänten toimintatila kutistuu jatkuvasti Venäjän federaatiossa.

19. EU vastustaa edelleen voimakkaasti **kuolemanrangaistusta** kaikissa olosuhteissa. Se kannustaa kuolemanrangaistuksen poistaneita valtioita ratifioimaan kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän toisen valinnaisen pöytäkirjan. EU tuomitsee kuolemanrangaistuksen soveltamisen ja kehottaa viimeisiä maita, joissa kuolemanrangaistusta yhä sovelletaan, poistamaan sen tai ainakin ottamaan käyttöön moratorion ensimmäisenä askeleena kohti kuolemanrangaistuksen täydellistä poistamista lainsäädännöstä sekä kannustaa edelleen valtioita, joissa moratorio on käytössä, toteuttamaan toimia kuolemanrangaistuksen täydelliseksi poistamiseksi.

20. EU tuomitsee edelleen **kidutuksen** ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen laajamittaisen käytön, jota covid-19-pandemia pahentaa, kaikkialla maailmassa ja pyrkii poistamaan nämä käytännöt maailmanlaajuisesti. Se pyrkii jatkossakin edistämään kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon ja kidutukseen käytettävien tavaroiden kaupan kieltämistä kidutusvälineiden kaupan vastaisen allianssin kautta. EU seuraa edelleen erittäin huolestuneena niitä lukuisia kidutus- ja kaltoinkohtelutapauksia, joista on raportoitu etenkin Burundissa, Venäjän federaatiossa (erityisesti Tšetšenian tasavallan alueella), Venäjän federaatioon laittomasti liitettyssä Krimin autonomisessa tasavallassa ja Sevastopolin kaupungissa, niillä itäisen Ukrainan alueilla, jotka eivät tällä hetkellä ole Ukrainan hallituksen hallinnassa, Kongon demokraattisessa tasavallassa, Pohjois-Koreassa, Egyptissä, Iranissa, Libyassa, Myanmarissa/Burmassa, Nicaraguassa, Pakistanissa, Saudi-Arabiassa, Etelä-Sudanissa, Syyriassa, Venezuelassa ja Jemenissä. EU on edelleen vakavasti huolestunut ilmoitetuista mielivaltaisista pidätyksistä sekä kaltoinkohtelu- ja kidutustapauksista Kiinassa ja kehottaa viranomaisia tutkimaan ne huolellisesti. EU tuomitsee edelleen lukuisat kidutustapaukset ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun, joista on raportoitu Valko-Venäjän vankiloissa ja pidätyskeskuksissa, ja vaatii edelleen täydellistä ja avointa tutkintaa.

21. EU kehottaa vastedeskin kaikkia valtioita noudattamaan **kansainvälistä humanitaarista oikeutta** ja ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta sekä varmistamaan, että humanitaarista apua päästään toimittamaan kattavasti, ripeästi ja esteettömästi sen tarpeessa olevalle väestölle kaikkialla ja että humanitaarisia avustustyöntekijöitä ja lääkintähenkilöstöä suojellaan tehokkaasti. EU kehottaa edelleen aseellisten konfliktien osapuolia toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet siviilien, erityisesti naisten ja lasten, suojelemiseksi. Se seuraa tältä osin edelleen tiiviisti tilannetta Venäjän federaatioon laittomasti liitetystä Krimin autonomisesta tasavallasta ja Sevastopolin kaupungista ja niillä itäisen Ukrainan alueilla, jotka eivät tällä hetkellä ole Ukrainan hallituksen hallinnassa, Etiopiassa, Sahelin alueella, Myanmarissa/Burmassa, Afganistanissa, Keski-Afrikan tasavallassa, miehitettyillä palestiinalaisalueilla, joilla Israelilla on kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisia velvollisuuksia, Libyassa, Jemenissä ja Syyriassa, jossa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamista ja noudattamista edellytetään edelleen konfliktin kaikilta osapuolilta. EU vaatii edelleen YK:n ja ihmisoikeuksien seurantamekanismien ehdotonta ja esteetöntä pääsyä kaikille alueille ja konfliktialueille, mukaan lukien Abhasian ja Etelä-Ossetian separatistialueet Georgiassa, Venäjän federaatioon laittomasti liitetty Krimin autonominen tasavalta ja Sevastopolin kaupunki sekä ne itäisen Ukrainan alueet, jotka eivät tällä hetkellä ole Ukrainan hallituksen hallinnassa. EU kehottaa vastedeskin Vuoristo-Karabahin konfliktin osapuolia kunnioittamaan kansainvälistä humanitaarista oikeutta. EU tukee edelleen todisteiden keräämistä ja dokumentointia tutkintaa ja vastuussa olevien syytteenpanoa varten kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden kaikenlaisista loukkauksista ja rikkomuksista. EU tukee edelleen myös esimerkiksi YK:n valtuuttamien tutkintalautakuntien ja kansainvälisten mekanismien toimia, jotta voidaan valmistella vakaviin rikoksiin syyllistyneiden henkilöiden saattamista vastuuseen.

22. EU vaalii ihmisoikeusperiaatteita **pakolaisten**, maan sisällä siirtymään joutuneiden henkilöiden sekä muuttajien suhteen ja kiinnittää erityistä huomiota lapsiin, naisiin ja muihin haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin. Muuttoliikettä koskevassa EU:n kokonaisvaltaisessa lähestymistavassa keskitytään edelleen laittoman muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisiin syihin puuttumiseen, maiden tukemiseen muuttoliikkeen hallinnassa, muuttajien salakuljettajien ja ihmiskauppiain liikeytoimintamallien hajottamiseen, Euroopan ulkorajojen parempaan valvontaan ja laillisten väylien tarjoamiseen kansallista toimivaltaa täysimääräisesti kunnioittaen ja covid-19-pandemian aiheuttama nykytilanne asianmukaisesti huomioon ottaen. EU kehottaa jatkossakin kaikkia valtioita ehkäisemään ihmiskauppaa, suojelemaan uhreja sukupuoli- ja lapsisensitiivistä lähestymistapaa noudattaen sekä varmistamaan rikoksenteekijöiden tehokkaan syytteenpanon.
23. **Terrorismi** ja järjestäytynyt rikollisuus ovat erittäin vakava uhka kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle. EU kehottaa kaikkia valtioita varmistamaan, että terrorismirikosten ja järjestäytyneen rikollisuuden johdosta toteutetuissa toiminna noudatetaan täysin kansainvälistä oikeutta, erityisesti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta, humanitaarista oikeutta ja kansainvälistä pakolaisoikeutta. Terrorismin torjunta edellyttää uhrien asettamista etusijalle ja sen varmistamista, että uhrien oikeuksia suojellaan ja edistetään.
24. **Yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia** koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden hyväksymisestä tulee kuluneeksi 10 vuotta. EU tehostaa yhteistyötään YK:n ihmisoikeusfoorumeilla ja kumppanimaiden kanssa edistääkseen ja tukeakseen aktiivisesti näiden periaatteiden maailmanlaajuisia täytäntöönpanoa muun muassa tukemalla kansallisten toimintasuunnitelmien hyväksymistä ja työstämällä kattavaa EU:n kehystä. Tässä yhteydessä EU tukee asianmukaisesti yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia käsittelevän YK:n työryhmän työtä sen pyrkiessä laatimaan yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevan uudistetun etenemissuunnitelman seuraavaa vuosikymmentä varten. EU osallistuu myös aktiivisesti YK:n keskusteluihin yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevasta oikeudellisesti sitovasta välineestä. Tavoitteena on edistää välinettä, jolla voidaan tehokkaasti parantaa yritystoimintaan liittyvien ihmisoikeusrikkomusten ja -loukkausten uhrien suojelua ja luoda maailmanlaajuisesti tasapuolisemmat toimintaedellytykset.